

**FACTORS ASSOCIATED WITH ADOLESCENT PREGNANCY IN
A RURAL DISTRICT OF KALASIN PROVINCE, THAILAND**

PRAPASRI POOPAYANG

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(HUMAN REPRODUCTION AND POPOULATION PLANNING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

Copyright by Mahidol University
2014

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

FACTORS ASSOCIATED WITH ADOLESCENT PREGNANCY IN A RURAL DISTRICT OF KALASIN**PRAPASRI POOPAYANG 5436402 RAHP/M****M.Sc. (HUMAN REPRODUCTION AND POPULATION PLANNING)****THESIS ADVISORY COMMITTEE: SOMSAK SUTHUTVORAVUT, M.D. DIP IN FIELD EPIDEMIOLOGY, SANYA PATRACHAI, M.D., M.P.H., PRATANA SATITVIPAWEE, M.P.H., Ph.D. (PUBLIC HEALTH)****ABSTRACT**

Adolescent pregnancy is a major health problem, which affects not only health of the girl and her baby, but also hinders social and economic development, both in the short and long term aspects. This research was a case-control study, aiming to study factors associated with pregnancy among adolescents who lived in a rural area in Thakhantho district, Kalasin province. Cases were 85 girls aged 10-19 years old who were pregnant and delivered their baby less than 1 year ago or aborted within 6 months. Controls were adolescents, of the same number, who had never been pregnant and lived nearby. Data was collected by self-administered questionnaires during the period of 1st June to 30th November 2013. Data analysis included descriptive statistics, bivariate analysis (Pearson chi-square test, Fischer's exact test, and Mann Whitney U test), and multiple logistic regression. The statistical significance was set at p-value < 0.05.

The results of bivariate analysis showed that significant factors associated with adolescent pregnancy were age, education, occupation, parental marital status, having pregnant, married friends, and high sexual risk behavior. On the other hand, knowledge about sex, attitudes toward sex, and levels of friend's acceptance had no statistically significant association with pregnancy. When multiple logistic regression analysis was applied, occupation (OR= 3.0, (95%CI 1.4- 6.6)), parental marital status (OR= 3.5, (95%CI 1.3- 9.1)), and having pregnant friends (OR= 2.9, (95%CI 1.1- 7.9)) had a statistically significant association with adolescent pregnancy.

In conclusion, adolescent pregnancy is associated with interrelated multidisciplinary factors. Delaying adolescent marriage, by maintaining adolescents who are studying in school, and increasing family attachment can reduce the rate of adolescent pregnancy.

KEY WORDS: ADOLESCENT PREGNANCY/ PERSONAL CHARACTERISTICS/ FAMILY CHARACTERISTICS/ PEER CHARACTERISTICS

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตั้งครรภ์วัยรุ่น ในชนบทของจังหวัดกาฬสินธุ์

FACTORS ASSOCIATED WITH ADOLESCENT PREGNANCY IN RURAL DISTRICT OF KALASIN

ประกาศี ภูผายาง 5436402 RAHP/M

วท.ม. (การเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สมศักดิ์ สุทัศน์วรุฒิ, Dip in Field Epidemiology (CDC)

สัญญา ภัทรราชย์ พ.บ. ว.ว. (สูตินรีเวช), ปรรณนา สติชัยวิภาวี, ประ.ด. (สาธารณสุขศาสตร์)

บทคัดย่อ

การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของมารดาและทารก รวมไปถึงปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบ case control เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในชนบท ได้แก่อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มศึกษาเป็นวัยรุ่นหญิงอายุ 10-19 ปี ตั้งครรภ์ครั้งแรก คลอดบุตรคนแรก ภายใน 1 ปี หรือเพิ่งแท้งบุตรภายใน 6 เดือน จำนวน 85 ราย กลุ่มควบคุมได้แก่วัยรุ่นหญิงจำนวนเท่ากันอายุใกล้เคียงกันที่ไม่เคยตั้งครรภ์ และมีที่อยู่อาศัยใกล้กับกลุ่มศึกษา เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่ตอบเอง ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน ถึง วันที่ 30 พฤศจิกายน 2556 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา การวิเคราะห์แบบทวิตัวแปร (Pearson chi-square test Fisher's exact test และ Mann Whitney U test) และ การวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยลอจิสติก โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์แบบทวิตัวแปรพบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ สภาพสมรสของบิดามารดา การมีเพื่อนที่ตั้งครรภ์หรือแต่งงานและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ แต่ความรู้ ทักษะคิดเรื่องเพศและการยอมรับของเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทดสอบทางสถิติถดถอยลอจิสติก พบว่าปัจจัยที่ยังคงมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นคือ อาชีพ (OR= 3.0, (95%CI 1.4- 6.6)) สภาพสมรสของบิดามารดา (OR= 3.5, (95%CI 1.3- 9.1)), และการมีเพื่อนที่ตั้งครรภ์ (OR= 2.9, (95%CI 1.1- 7.9))

สรุป การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมีความสัมพันธ์หลายปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกัน จากการศึกษานี้อาจจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ได้แก่ ควรมีการส่งเสริมให้วัยรุ่นแต่งงานช้าลงได้มีการเรียนหนังสือในโรงเรียนให้นานที่สุด ส่งเสริมให้คนในครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อลดอุบัติการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในประเทศไทยได้